

Posamezne številke:
Navadne Din — 75,
ob nedeljah Din 1.50.

"TABOR" izhaja vsak dan, razven
nedelje in praznikov, ob 18. uri s
datumom naslednjega dne ter stane
mesечно po pošti D 10.—, za ju-
snetstvo D 15.—, dostavljen na dom
D 11.50, na izkaznice D 10.—
inzerati po dogovoru.

Naroča se pri upravi "TABORA",
MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

Poštnina plačana v gotovini.

TABOR

Posamezne številke:
Navadne Din — 75,
ob nedeljah Din 1.50.

UREDNIŠTVO se nahaja v Mar-
iboru, Jurčičeva ul. št. 4, I. nad-
stropje. Telefon intern. št. 276.
UPRAVA se nahaja v Jurčičevi
ulici št. 4, pritličje, dno. Tele-
fon št. 24. — SHS poštnoštevil-
ni št. 11.787.

Na naročila brez denarja se ne
odira. — Rokopis se ne vrača.

Leto: IV.

Maribor, sobota 27. januarja 1923.

Številka: 21

Resnica je!

Iz zelo verodostojne strani zdaj ve-
mo, da so radikalna ne stranka ampak
klika brezvestnih ljudi, ki so zdaj na
vladi, skuša na vladi vzdržati res z
najnenormalnejšim sredstvom, s kupo-
vanjem glasov nasprotnikov našega
naroda. Ugledni Nemeč, ki je svoj čas
najbolje sodeloval za plebiscit v ma-
riborski okolici v svrhu priključitve k
nemški Avstriji, zaviral se je te dni
v kmečki občini za volilne imenike ter
svoja, da bo pridobil 4000—6000 kme-
čkih štajerskih glasov in nemških gla-
sov v mariborskem okrožju. S tem bi
izgubila samostojna kmetijska stranka
v odplačilo uslug Pašičevj zahtevi, da
se ne združi z ostalimi slovenskimi na-
prednjaki. Tako plačuje oni, katerega
interes je Slovence razbiti v male
stranice, da ne pomeni nobena nič in
da lahko velesrbska klika dela, kar
hoče. Po tem našim avtorju je sicer
večina Nemcev za ta kompromis z Zu-
paničem, toda račun se še ne vješa.
Nemci želijo nosila, a od tega Zupanič
nič nima, ker želi mandat iz nemških,
nemškutarških, madžarskih in urad-
niških drolečev. Iz tega sledi, da ni več
vprašljivo gledališče in mariborska po-
horska koč, ampak vse naše narodne
pridobitve. Nemci utemeličujejo svoje
postopanje, da demokrati niso predobro
ravnali z Nemci, to se pravi, hoteli so,
da bodi Slovence na svoji zemlji svoj
gospod. Če so bili koraki slovenskega
narodnega vodstva v korist sloven-
stva in jugoslovanstva, tedaj jih mora
ves narod kriti. Proti barabam, ki se
skušajo na oblasti držati z narodnim
izdajstvom, moramo se vsi združiti.
Radikalna stranka je pač pred deset-
letji imela zasluge za slovanstvo, danes
je v stanju propalosti. Srbski narod se
je otesa, a mi, ki jo premalo poznamo,
naj jo držimo! Morebiti kdo misli, da
ne more škodovati, če protinarodni ži-
velji pomaga izvoliti radikalnega po-
slanca. Toda jasno je, da je račun naših
odpadnikov ta, da bodo njihov posla-
nec vpliven mož in bodo po protekciji
dobili zaslužek, službo in nabavke za
ceste in urade mesto slovenskega obrt-
nika. Tolažba bi bila le ta, da bodo iz-
voljeni poslanec radikalec ostal zvest
svojemu narodu in se otesel svojih
volilcev. Tudi ta neznačajnost je radi-
kalcem lastna. Tedaj je pa že boljše
delati z demokrati. Tudi oni Nemcev
ne žrejo, ampak odkrito priznavajo, da
je naša država nacionalna pridobitev,
s katero naj tudi naši nemški rojaki
računajo, kar ni prehuda zahteva. V
ostalem je naš program poštena demo-
kracija, ki bo dalje trajala nego —
uspehi nemoralnosti.

Atentat na Mussolinija.

Fašistovski voditelji med seboj.

Trst, 22. januarja.

(n. n.) — V laškem fašizmu že zdavnaj
ni vse tako, kakor bi morala biti, in čim
dalje tem bolj pogostoma se pojavljajo
dogodki, ki kažejo le prelasno, kako v fa-
šizmu in sicer ne samo v nižjih vrstah,
temveč celo v najvišjih prihaja do hudih
sporov, ki se ob naravni vročernosti
prizadejnih ljudi ne končujejo preveč ne-
dolžno. Spomnim naj tu čitatelje "Tabo-
ra" dalekosežnega spora, ki je nastal med
fašisti v Rimu samem, kjer je končno od-
stopil eden najizrazitejših fašistovskih
prvoboriteljev, poročnik Iglori, mož, ki
je bil v vojni nešteto krat ranjen, ki je v
vojni izgubil eno roko in je bil za svojo
hrabrost odlikovan z najvišjim odlikova-
njem, ki ga pozna laška vojska, z zlati-
hrabrostno svetinjo. V Rimu je prišlo te-
daj, ko so fašisti zavezali vladu, do
čakov, ki so pomenjali težko kršenje di-

Veličasten sprejem Stritarja v Mariboru.

Sprejem v Grobelnem in v Rogasški Slatini.

Maribor, 26. jan. Danes popoldan
ob tričetrt na 14. uro se je pripeljal z
dunajskim brzovlakom na povratku v
svobodno domovino v Maribor nestor
slovenskih literatov, 83-letni pesnik
Josip Stritar, ki je živel doslej kot upo-
kojeni profesor v Aspangu pri Dunaju.
Stritarja, ki se vrača v domovino s
svojo staro soprogo, je spremljal rav-
natelj državnega zdravilišča Rogaske
Slatine, g. dr. Šter. Na kolodvoru se je
zbrala ogromna množica narodnega ob-
činstva, gotovo 5000 ljudi, da pozdravi
našega starega kulturnega delavca. V
imenu državne oblasti je pozdravil
pesnika prvi g. okrajni glavar dr. Lajn-
šič; v imenu občine g. župan Grčar,
razna društva in organizacije pa so mu
izročila šopke in vence: Orjuna lovorov
venec z državnimi trakovi in napisom:
"Starosti slovenskih literatov ob po-
vratku v domovino! — Orjuna". Ma-
ribor, 26. I. 1923. Slovensko žensko
društvo krasen šopek, šolska mladina
dva lončka klinčkov in par steklenice
vina itd. Vojaška godba in godba "Dra-
va" sta izmenoma igrali narodne ko-
made. Pred občinstvom sta pozdravila
pesnika in občrtala njegove zasluge g.
župan Grčar in prof. dr. Medved. V
pesnikovem imenu se je za pozdrav za-
hvalil g. glavar dr. Lajnšič. Stritar je
telesno zelo oslabil, tudi sliši in vidi

slabo, tako da se za pozdrave ni mogel
sam zahvaliti. S pomočjo ravnatelja
dr. Štera se je parkrat dvignil ter pred
odprtim oknom poklonil množicam, ki
so navdušeno klicale: »Živel Stritar!«
Prizor je bil tako ganljiv, da so se star-
čku pojavile solze na očeh, pa tudi ob-
činstvo je globoko pretresla njegova
častitljiva postava. Današnji sprejem
starčka Stritarja je bil tak, kakor še
noben drug v jugoslovenskem Maribo-
ru. Ob 1/4 na 15. uro se je vlak ob po-
novnih navdušenih ovacijah pesniku
odpeljal dalje in občinstvo se je razšlo.

Grobelno, 26. jan. Vlak s pesni-
kom Stritarjem je došel ob 15.15 na
tukajšnji kolodvor, kjer se je nalašč u-
stavil, da je zamogel pesnik izstopiti
ter presteži na poseben vlak, ki ga je
kmalu na to odvedel v Rogasško Slati-
no. Na tukajšnjem kolodvoru se je
zbralo polno občinstva ter priredilo
starčku navdušene ovacije.

Rogasška Slatina, 26. jan. Po-
seben vlak s pesnikom Stritarjem je
ravnokar prispel semkaj. Na kolodvo-
ru ga je pozdravilo skoro celokupno tu-
kajšnje prebivalstvo, mnogo pa je bilo
tudi gostov od drugod. Vse zdravilišče
je odeto v slavnostno zunanost. S kolo-
dvora so Stritarja odpeljali v njegovo
novo stanovanje.

Volilno gibanje širom države.

Zagreb, 26. jan. Na včerajšnjem
sestanku zaupnikov demokratske stran-
ke za požeški okraj je bila sestavljena
kandidatna lista. Nosilec liste je g. Pri-
bičević.

Split, 26. jan. Včeraj se je vršil
tukajšnji shod radikalcev, na katerem je
bila določena kandidatna lista za sever-
no Dalmacijo. Nosilec liste je sedani
minister ver. Ljuba Jovanović. Za juž-
no Dalmacijo bodo sestavljene liste na
posebnem sestanku, ki se vrši v to svr-
ho dne 31. t. m. v Dubrovniku.

Zagreb, 26. jan. (Izv.) V nedeljo,
28. jan. se vrši v Varaždinu kongres de-

Nadaljevanje borbe med Francijo in Anglijo.

Pariz, 25. januarja. Vlada bo zahte-
vala od zbornice odobritve kredita v
znesku 4 milijone frankov za vzdrže-
vanje čet v zasedenem ozemlju za mesec
januar in februar 1923.

Berlin, 25. januarja. Državni mini-
ster za premog je izdal naredbo, v ka-
teri pravi, da je zasedba Poruhra po-
vzročila v premogov. oddelku preceiš-
nje zmešnjave in težkoče. Radi tega
prepoveduje uslužbencem tega oddelka
v zasedenem ozemlju, da bi podpirali
organe okupacijske oblasti, da bi jim do-
voljevali vpogled v poslovne knjige in
druge poslovne zadeve.

Düsseldorf, 25. jan. Francoske
čete so danes ponovno zasedle kolodvor.
Železničarji so radi tega proglasili
stavko. Ves promet na kolodvoru po-
čiva.

Düsseldorf, 25. jan. Francoske
oblasti so zasedle pošto in brzojavno
centrulo v Bochumu.

Mainz, 25. jan. Radi izgrediv, ki
so se vršili včeraj po obravnavah pred
vojnim sodiščem, je francoski povelj-
nik izdal proglas, v katerem pravi, da
je nemška varnostna oblast popolnoma

mokratske stranke za varaždinsko o-
krožje. Na kongresu bodo govorili, biv-
ši ministri Pribičević, Timotijević, dr.
Kukovec, dr. Novak in drugi voditelji
demokratske stranke. Za kongres vlada
po vsem okraju veliko zanimanje.

Beograd, 26. jan. (Izv.) »Pravda«
poroča, da slovenski klerikalei mnogo
pričakujejo od Protičeve akcije, četudi
tega javno ne priznavajo. Računajo s
tem, da bo Protič dobil na račun radi-
kalne stranke 10 mandatov. Po volitvah
bi se klerikalei združili s Protičevj ter
cenovali klerikalno-radikalni blok.

nodelavna, radi česar prevzame agende
nemške policije francosko vojaštvo. —
Francoske vojaške oblasti so bile doslej
zelo obzirne, so pa trdno odločene, v
kali zatreti vsak poskus nemirov. —
Francosko vojaštvo ima nalog uporab-
ljati orožje.

Köln, 25. januarja. »Kölnische Volks-
zeitung« poroča, da je kardinal nadškof
Schulte poslal papežu posebno pismo, v
katerem protestira proti postopanju
Francozov v zasedenem ozemlju, poseb-
nom napram onim uradnikom, ki nočejo
postati izdajice domovine ter prositi pa-
peža, naj zastavi ves svoj vpliv, in na-
pravi konec temu »drznemu obnavljanju
vojne stanja« s strani Francozov.

Berlin, 25. januarja: Wolfov urad po-
roča: Francozi so polagoma uvideli, da
ne morejo zatreti upora nemškega urad-
ništva. Zato so pričeli pritiskati na u-
radniške družine, posebno pa na žene
ter jim groze z izgonom. Pa tudi to ne
bo nič pomagalo, kajti nemško uradni-
štvo se dobro zaveda, da jih Nemčija
ne bo pustila na cedilu in jim bo vse
trpljenje bogato nagradila.

BORZA.

Dinar pleše.

Curit, 26. januarja. (Izvirno.) Pred-
borza: Pariz 34.75, Beograd 4.80, Lon-
don 24.98, Berlin 0.92 pet osmin, Praga
15.10, Italija 25.80, Newyork 535.75, Du-

naj 0.0074, Zigosane krone 0.0075, Bu-
dimpešta 0.205, Varšava 0.0175, Sofija
3.30, Bukarešta 2.50.

Zagreb, 26. januarja. (Izvirno.) London
515, Berlin 0.51—0.53, Dunaj 0.154—0.159
Praga 3.10—3.14, Italija 5.80—5.40, New-
york 109—110.50.

scipline. Vodstvo stranke je imenovalo
posebno preiskovalna komisijo, ki ji je
stal na čelu tržaški fašistovski poslanec
Giunta, zloglasni požigalec tržaškega
Narodnega doma, in ta komisija je izre-
kla sodbo, ki jo je poročnik Iglori sma-
tral za tako žaljivo, da je odstopil od
svojega vodilnega mesta in sploh izstopil
iz fašizma, češ da se noče gnesti v kolu-
tistih, ki sedaj, ko je fašizem na oblasti,
hočejo dobiti nagrado za svojo zvestobo.
Bil je to precej hud poper, ali poročnik
Iglori je priznan sabljač in izboren stre-
lec, in tako se po njegovi izjavi ni niti-
čutil tako zelo užaljen, da bi bil zahteval
zadoščenja.

Pozneje se je nekaj podobnega, kakor
tačas v Rimu, zgodilo tudi v Torinu, de-
lokrogu fašistovskega poslanca De Vec-
chija ki je danes ekscelecna, tajnik za po-
krajine. Tudi v tem slučaju se je preiska-
va poverila posl. Giunti, ki je podal Mus-
soliniu takšno poročilo, da je zadnjič fa-
šistovski »veliki svet«, ki se je vršil 12.
t. m. v Rimu, po ostrim prerakanju skle-
nil razpust dosedanje torinske fašistovske
organizacije in osnivanje nove na novi
podlagi. Ker je De Vecchi očital nena-
vzočemu posl. Giunti pristranost, mu je
posl. Giunta pisal pismo, katero je De
Vecchi smatral za tako žaljivo, da je
imenoval dva zastopnika, ki naj zahteva-
ta zadoščenje od posl. Giunte. Stvar je
dvignila mnogo prahu in prišlo bi bilo
brez dvoma do hudih posledic ne samo
za enega ali drugega obeh nasprotnikov,
temveč tudi za fašizem sam, da ni udaril
vmes dogodek, ki je pomirjevalno vpli-
val na oba nasprotnika, da sta se spr-
vila po svojih zastopnikih, preklicavši
vsak s svoje strani, kar je bilo žaljivega
v njunih izjavah. Bil pa je dogodek, o ka-
terem se potihoma govori po vsej Italiji,
ki je tuptam prišel potom kakega mani-
šega provincijalnega lista tudi v javnost,
ali se je vzlic temu popolnoma zamolčal,
kakor da bi ga nikdar ne bilo.

Gre pa za — atentat na Mussolinija.

Od srede, 17. t. m., sem se o Mussoli-
niju, kiga je bilo doslej polno vse italijan-
sko časopisje vseh strank in barv, ki je
zabeleževalo vsak njegov korak, ni čitala
nikjer več niti najmanjša besedica, niti o
oni »malenkostni nerazpoložljivosti«, ne-
kakšni »influenci«, ki se ga je baže lotila
v sredo zvečer. Ves tisk je molčal. Zato
pa se je tajno in zaupno, s tem večjim za-
trjevanjem resničnosti od ust do ust po
vsej Italiji raznašala vest, da je bil v sre-
do zvečer na Mussolinija, ko se je v av-
tomobilu vozil proti svojemu stanovanju
v Rimu, izvršen bombni atentat, pri ka-
terem je bil šofer na mestu ubit, Mussoli-
ni pa kolikortoliko ranjen, oziroma da
mu je močno udarilo na živce. Obenem
se je poudarjalo, da je tisk dobil od vla-
de odločen migljaj, da naj molči o vsaki
stvari. Tiskovni urad ministrstva zuna-
njih stvari je izdal v petek 19. t. m., ostro
svarilo glede razširjanja »fantastičnih in-
tendencioznih« vesti, ki se izrečno sicer
nanaša samo na vesti iz Poruhra, ki bi
lahko slabo vplivale na valutni tečaj, a
v tem svarilu so obsežene sploh vse »fan-
tastične in tendenciozne« vesti, ki bi mo-
gle slabo vplivati na valutni tečaj, in ta-
ka vest je gotovo v prvi vrsti tudi aten-
tat na ministrskega predsednika, v čigar
osebi je osredotočena, poosebljena vsa
današnja laška vladavina, sploh vsa
službena Italija, tako zelo pač, da z njim
pade in se zruši v prah vse, kar se je
storilo od fašistovske oktobrske revolu-
cije sem. Fašizem nima nadomestila za
Mussolinija, ki ima edini tisto moč, da dr-
ži skupaj vse one sredobežne sile, ki tvo-
re konglomerat fašizma in je zato tudi
umljivo, da je treba skrbno zakriti vse,
kar bi tudi le oddaleč moglo dajati po-
vod za misel, da bi padel ta steber, ki
nosi vse in bi njegovemu padcu sledile
zmešnjave, ki bi državo vrgle na rob

propada ali tudi v propast samo. Zato tak popoln molk o atentatu.

Laški tisk je v vsem tem času omenil samo za prošl petek, 19. t. m., da je Mussolini sprejel — če jih je res? — par oseb, drugače pa v vsem tem času, kakor že rečeno, ni našli nobene omembe Mussolinija. O atentatu je, kakor tudi že rečeno, poročalo par manjših listov, ali omolknil so tudi ti takoj, a kakega službenega zanikanja vesti o atentatu ni bilo čitati nikjer. Šele nedeljski tržaški fašistovski »Popolo di Trieste« je kratko odgovoril na vest o atentatu, ki jo je objavilo ljubljansko »Jutro«, ali v svojem odgovoru ne zanika naravnost resničnosti vesti, temveč le pravi, da morajo biti v Ljubljani zelo lahkoverni. Z naslovom svojega »dementija«: »Crepì l'astrologo« (»Naj pogine prorokovalec«) fašistovski list seveda ni prepričal nikogar, pač pa le vsakogar še utrdil v prepričanju, da je vest resnična.

O atentatorju se ne ve nič gotovega. Z ene strani se zatrjuje, da je bil komunist, kar bi bilo prav umljivo; z druge strani pa da je bil bivši fašist, ki je bil izobčen iz fašija. Verjetno je tudi to. Tretja vest pa pravi, da so fašisti sami po nekdanjem napoleonskem načinu uprizorili atentat, ki naj bi bil seveda ostal brez hudih posledic, da pa je bil »atentator« prezgoden ali pa prepozen in je po nesreči zadel, namesto da bi bil zgrešil. Z »atentatom«, na tak način fingiranim, bi bil fašizem hotel dobiti povod, da bi še bolj pritegnil vžjak in še bolj pritisnil k tlom predvsem vse tako imenovane »prevratne« elemente, potem pa sploh vse, kar se ne strinja s fašizmom. Mogoče je tudi to.

Da si fašizem z vsemi, tudi skrajnimi sredstvi skuša utrditi svoj položaj, je več kot jasno. Mussolini sam je vendar izjavil, da bo nova »milica za narodno obrambo«, ki bo štel okoli 150.000 mož, imela bistveno fašistovski značaj in bo rabila predvsem zavarovanju in nadaljnjemu razvoju plodov fašistovske revolucije. Ta milica bo neposredno na razpolago Mussoliniju samemu, torej nekakšna njegova osebna straža, in uporabljal jo bo brezdvoma za zatetje nasprotnikov fašizma, pa naj se pojavijo kjerkoli in kedarkoli. Da bi se v isti namen priredil celo »atentate«, po vsem tem nikakor ni izključeno, dasiravno je bolj verjetno prvo ali drugo kot pa tretje.

Kako je prišlo do atentata, je potemtakem nejasno, vsaj za vso tisto javnost, ki ni naravnost poučena o tej skrivnosti, ali atentat sam se pa nikakor ne da zanikati, če ga tudi še tako odločno zamolčujejo. Če bi ga ne bilo, bi ne govorila vsa Italija o nem, in je pravzaprav le čudno, da je trajalo toliko časa, preden se je dogodilo, da je nekdo stegnil svojo roko proti fašistovskemu samosilniškemu diktatorju, in še tembolj, ker ve danes vsakdo v Italiji, da bi bil z Mussolinijem enostavno zadet tudi ves fašizem in vse, kar je ž njim v zvezi. Vsi ti De Vecchi, Giunte, Acerti, Finziji, Gioriatiji, Bianchi, Torrej in ne vem, kako se že imenujejo, ki se že danes, ko kraljuje nad njimi On,

Najvišji, Nedosegljivi, Il Duca (»Vodja«) veliko začetnico kakor Iddio, Bog), trgajo in koljejo med seboj kakor divji volkovi, bi se v resnici raztrgali in poklajali med seboj za njegovo dedščino. Sedaj ima vsak svojo dobro obloženo kost, da jo gloda, vsak svoje polno korito, da se krmji iz njega, ker je »Vodja« dobro poskrbel za vse, ali naj izgine on, njihov krotilec, pod čigar ostrim pogledom vsi hote ali ne hote krive svoje hrbte, potem bi vsak hotel imeti vse in prišlo bi razdejanje.

Tisti, ki je meril na Mussolinija, je meril sicer samo nanj, toda v zavesti, da zadene, če zadene, njega in ves njegov zverinjak!

Nas primorskih Jugoslovancev vsi ti dogodki niti ne razgrevaajo niti ne mrzijo, zlasti še ker se vrše izven dosege našega udejstvovanja. Za nas je pač vseeno, ali sedi na stolcu ministrskega predsednika v Rimu Peter ali Pavel, Mussolini ali kdorsibodi; dobrega od tamkaj nam itak ni pričakovati. Vse kar se ureja in odreja, se ureja in odreja gotovo brez nas, če ne naravnost tudi proti nam, in zato nimamo povoda, da bi se tudi le količkaj razvneli zaradi bomb, ki pokajo danes drugje in proti drugim, kakor so včeraj pokale pri nas in proti nam in kakor bodo jutri morda zopet. Zato naj se tudi nihče ne čudi, če smo mi sicer tako mehki primorski Jugoslovenci v takih razmerah že precej otrpili v svojih človeških občutkih in čustvih in se prav nič ne zgražamo nad »nečlovečnostmi«, ki tupatam zadenejo tudi koga drugega, ne pa vedno le nas! Da bi se pa vzemirjal zaradi Mussolinija in fašizma, pa gotovo še prav posebej nimamo prav nobenega vzroka!

Politične vesti.

*** Demokratiški kandidati.** Na kongresu vojvodinskih demokratiških organizacij je bilo sklenjeno, da se postavi za nosilca liste g. Svetozar Pribičević, če bi pa ta odklonil, stopi na njegovo mesto g. dr. Bogdan Miloš. V volilnem okrožju Novisad dežela bo nosilec liste g. dr. Jovan Latinčević, v Starém Bečuju g. Paja Zovanovački, v Zakraju in Titelu g. Dragutin Pečnj, v Palanki g. Dimitrij Rašić. — V kragujevskem okrožju je bil dolčen za nosilca liste g. dr. Miloš Radosavljević. — V Ogulinu je srezki kandidat plaški prota g. Sava Kusanović. — Za srez požarevački je bil določen za kandidata ekonom Milutin Vladislavljević.

*** Dr. Trumbićeva kandidatura.** Pogajanja med dr. J. Smolako in dr. Trumbićem so bila prekinjena. Sedaj se dr. Trumbić pogaja z dr. Drinkovićem glede nastopa na njegovih listih.

*** Čudna znamenja se kažejo Radiću.** Poročali smo, da se je v Varaždinu porušila govorniška tribuna ravno v trenutku, ko je Radić napovedal prihod republike ob Jožefovem letošnjega leta. Te dni pa je imel shod v Zlataru. Zbralo se je precej ljudi, a vendar ne toliko kot bi bilo pričakovati, saj so se

celo Zagorec nasitili republikanskimi papirnatih pilul. Ko je Radić govoril in oznanjal republiko, se nepričakovano porušila neko v bližini stoječe drevo, na katerega je splezalo preveč radovednih republikančičec — šolske dece. Nastal je krik in smeh in Radić je moral za trenutek prekiniti. Tudi to je najbrž znamenje hudomušne volilne usode, ki bo apostolu Radiću strla še marsikatero vejo med ljudstvom.

*** Tri madžarske liste v Vojvodini.** Madžari bodo postavili v Vojvodini tri posebne kandidatske liste in sicer v somborskem, novosadskem in subotičkem okrožju. Madžarski kandidati bodo podpirali vlado, vendar pa si pridržijo pravico kritike. Del Madžarov bo glasoval za radikale, istotako Madžari v ostalih okrožjih.

*** Akcija republikancev.** Republikanska stranka je začela živahno volilno akcijo v Srbiji in na Hrvaškem. Nekoliko izgleda imajo republikanci v okrožjih Smederevo, Niš in Toplice. V Zagrebu je napovedan republikanski zbor na dne 28. januarja.

*** Protest proti aretaciji predsednika novosadske Orjune** je izdal tudi oblastni odbor nacionalistične organizacije Sloveniji. V protestu pravi: »V času, ko se največji zločinci proti naši državi in naciji svobodno sprehajajo in uničujejo ono, kar je bilo pridobljeno s potoki mučeniške krvi naših najboljših sinov, najodločneje protestiramo, da se boritelji za naše državne in nacionalne ideale protizakonito preganjajo.« Protest je bil brzojavno sporočen ministrskemu predsedniku in ministru notranjih del.

Dnevna kronika.

— »Slov. Gospodar« lovi muhe kakor pes v poletni vročini, ko nima drugega dela. Očividno ne more drugače napolniti svojih kolon, kakor da pregreva »Stražin« sos o Kotasovi aferi. Mi smo že podali pojasnilo in pametnemu človeku to zadostuje. »Stražina« gosпода pa vrtil svojo lajno dalje, sedaj še v »Slov. Gospodarju«, ker misli, da se bo kaka kmečka dušica ujela na Koroščev lim, če bo »Slov. Gospodar« zapopal nad dr. Kukovcem in »Taborem« zaradi Kotasovih člankov. »Slov. Gospodar« je tako nesramen, da dolži »Tabore«, da je skuhal sploh vse vesti o madžarski nevarnosti in madžarskih pripravah na vojno. Laž je sicer hvaljevredna čednost vseh dobrih klerikalcev, toda tudi laž ima svoje meje. Mi jih katoliškim teologom, ki se sučejo okoli »Straže« ne bomo določali, vprašamo pa »Gospodarjeve« čitatelje: Ali res verjamete, da je Kotas izmislil prav vse vesti in da so nam Madžari dobri prijatelji, kakor trdi indirektno »Slov. Gospodar«? Torej smo »taboriti« zakrili nastop velike in male antante pri budimpeštanski vladi, napolnili smo vse svetovne liste, ugnali v kozji rog vse diplomate! Glejte nas, kakšno moč imamo, pa še ne boste naročali našega lista! Tako bi se smeli postaviti pred

naivnimi »Gospodarjevimi« čitatelji, in če bi znali ljudem tudi še dalje tako spretno lagati kot jim laže »Gospodar«, bi ljudje kar drveli za nami in mi bi pobasali v svojo stranko pol Evrope! — Da pa se razni »Stražani« tako zavzemajo za nedolžne Madžare, se ne čudimo, ker poznamo ptiča tudi pod — perjem.

— **Informacije o radikalsko-nemčurški akciji.** Ako bi mi objavili sramotne podatke o zapeljevanju naših ljudi v smislu poskušane zveze med radikali in odpadniki, porabilo bi to časopisje na Dunaju in v Gradcu in trpi naš narod na ugledu, kakor se je zgodilo pri koroškem plebiscitu. Zato dobijo vsi pristaši demokratske stranke podrobne podatke zmiraj v klubu demokratske stranke in tajništvu napredne kmečko-obrtno zveze.

— **Zanimiv dogodek** bo v nedeljo, dne 28. t. m. zvečer v našem Narodnem gledališču. Gostovalo bo celisko »Dramatično društvo« z duhovito Scribejevo komedijo »Kozarec vode«. Celjski igralci so znani kot zelo marljivi in podjetni, ki prav pridno pripravljajo tla stalnemu gledališču v Celju. Pozdravimo jih, stremeče delavce, v kar največjem številu, da jim bo milo v našem Mariboru.

— **Rok za vložitev dohodninskih napovedi in naznanil o izplačanih službenih prejemkih.** Davčni zavezanci se opozarjajo, da finančna delegacija še ni objavila roka za vložitev omenjenih napovedi in naznanil za leto 1923, ampak da izide o tem razglas, ki bo določal rok do konca februarja t. l., še le te dni v Uradnem listu. Rok za vložitev torej ne poteče, kakor prejšnja leta že koncem januarja, ampak šele koncem februarja 1923.

— **Nesreča pri nakladanju drv.** V četrtek zjutraj krog pol 8. ure je bil 65-letni Ivan Gornjak, drvar v Sv. Lovrencu na Pohorju zaposlen na tamšnjem kolodvoru pri nalaganju drv na železniške vozove. Ko so bila drva že precej visoko naložena, so se nenadoma zrušila in zasula Gornjaka, ki je zadobil več težkih notranjih poškodb. Težko ranjenega so prepeljali z železnico v Maribor, odkoder ga je rešilni oddelek prepeljal v mariborsko javno bolnico.

— **Incident sovjetskega delegata v Beogradu.** V sredo je pasiral Beograd zastopnik - sovjetske Rusije v Sofiji, David Konstantinovskij, ki potuje v Italijo. Ko je dospel vlak na kolodvor, je moral Konstantinovskij k preiskavi njegovih potnih listin. Ker so bile vse listine v redu, je dobil potno dovoljenje in povračilo v znesku 1000 Dinarjev za zamujeni vlak, ki je med tem že odpeljal.

— **Stavka na Českoslovaškem.** »Prager Presse« poroča, da je v celnem bjeleškem industrijskem okrožju generalna stavka. Tudi obratovanje elektrarn, plinarn in cestnih železnic je ustavljeno. Tekom včerajšnjega dopoldneva je prišlo do izgrediv, v katere je moralo poseči vojaštvo in napraviti zopet red in mir.

»Ta torbica je vaša, če mi napravite malo uslugo.« —

»Deset uslug! — Sto uslug! Tisoč in tisoč uslug!« —

»Vzemite to pismo.« — je nadaljevala Ivana. — »Dobro, — berite sedaj naslov: ulica Sv. Onorata. — Ste razumeli? — Sedaj skrijte to pismo v najbolj skrit kot vaše obleke, — tako, glejte, — in sedaj zapnimo dobro telovnik. — In sedaj mi morate priseči dve reči: —

»Prisegam,« — je dejal Poisson in stegnil roko, —

»Počakajte,« — je vzkliknila Ivana s potrpežljivostjo obupane duše. — »Prvo je, da greste iz hiše, ne da bi kom govorili. — Ste razumeli?« —

»Obljubim!« —

»Drugo, kar vas prosim, je, da se podaste v ulico Sv. Onorata, ne da bi se kje ustavljali. — Če zagledate kje kako gostilno, obrnite glavo v stran.« —

»Obljubim ti to, — hčerka! — In zdaj mi daj mošnjček!« —

Ivana mu je podala mošnjo, — pijanec jo je potehtal ljubeznjivo in jo spravil skrbno v žep. —

Deklica je sklenila roki, —

»Prosim vas, zaprisegam vas,« — je izrekla, še tako iskreno, da je ganilo celo pijanca, — »storite vse, da pride

Mihel Zevaco:

Markiza Pompadour.

Zgodovinski roman. — Poslovenila Rosandra.

(Dalje.)

Vstopil je imejiteli hripavega glasu, — bil je človek srednje starosti, precej debel. — kratkih nog, — rudečega zabuhlega obraza, — malih oči in mesnatih ustnic; — njuhal je vedno tobak — na njegovem obrazu se je zrcalila vsa nizka strast, — vklesan mu je bil znak propalosti. — Oblečen je bil neprimerno in kričeče elegantno. — Obleka neprimerno žive barve je kazala sledove vina, — na blatastih čevljih so se bleščale zlate sponje in tri-voglatti klobuk je bil po pijančevski navadi po strani. —

»Auf,« — je zastokal pa se vsedel v naslonjač. — »To je vroče!« —

»In kako je kaj s pijačo?« — ga je vprašala Ivana s prav prijaznim glasom, — ter se vsedla kraj njega. —

»Hčerka moja,« — ji je odgovoril smehljajoč se, — »zapomni si enkrat za vselej, kar ti pravi papa Poisson, — žejja je zmeraj tu, — poleti, pozimi, jeseni in spomladi. — Žejja je velika pri-

jateljica človekova, — človek, ki ni žejen, ne pije in je nesrečen!« —

»In vi, — vi ste zmiraj žejni?« — ga je spraševala Ivana, krepko premagujoč nevoljo, stud, ki ga ji je vzbujal ta človek. —

»Zmeraj, hčerka. — Ali glej, glej, kakor si vendar danes ljubeznjiva, — No, — ne maram ti ničesar očitati, ali vsakokrat, ko pridem semkaj, mi komaj privoščiš kako besedico, — in vendar, saj ne pridem pogostoma, — vsake dva tri tedne enkrat, — da komaj privoščiš besedico tvojemu očetu, — da, da, — očetu, — je ponaviljal pa raztegnil velik zamazan robec in si brisal oči. —

Ali so bile to solze žalosti, ali pa mu je prišel tabak v oči? — Gotovo je le, da so se bile oči napolnile prav res s pravimi solzami. —

»Vidiš,« — ji je rekel, — »jokati moram, če to pomislim. — Ali kaj sem že pravil. — Ah, da, — to, da imam vedno žejo, — in sicer, jaz ne vem zakaj, — a več ko pijem, bolj sem žejen. — Samo — — — — —

»Samo? — No, povejte mi, kaj vam ni prav!« —

»Da, da, — ti si pa danes res ljubeznjiva hčerka!« —

»Kaj hočete,« — je odvrnila Ivana tiho. — »Pridejo pač dnevi, ko bi hote-

la, da so vsi srečni okoli mene, ker sem tudi jaz srečna.« —

»Da, da, saj vem. — Govori se, da bo jutri prav slovesen dan, — in treba bo, da se fino napravim. — Dobro, dobro! — Ali — če si ti srečna, — jaz žalibog nisem enako! — — — Ali me razumeš? Danes je dan moje najhujše žeje in jaz nimam denarja!« —

»Ali res?« —

»Gola resnica. — Pomisli in pred malo časa je še trdil moj prijatelj Crébillon, da sem pijan. — Ah kaj takega me sili v jok, — pomisli!« —

Res pa je tudi bilo, da je bil Noe Poisson redkokodaj tako pijan, kakor tisti večer. —

Ivana je v obupu vila roke. —

Vpraševala se je z rastočim strahom. — Ali iz druge strani, — je bila ravno popolna pijanost Poissona dobro jamstvo proti vsakemu izdajstvu. —

»Poslušajte,« — mu je slednjič odločno rekla, — »Hočete li denarja? — Jaz vam ga hočem dati.« —

In pokazala mu je torbico, v kateri je bilo kakih deset zlatnikov. —

Poisson je poželjno stegnil roki, medtem ko se je breizrazno oko vžgalo v plamenu poželjivosti. —

»Oh, — oh,« — je milo zastokal in občudoval torbico. —

Dopisi.

Svečina. Tukajšnji gostilničar gosp. Maks Smonik je priredil dne 17. januarja veselico v prid naši šoli. Lepo uspela prireditev je vrgla čistega dobička 6470 K, kar je za naše razmere vsekakor zelo častno. Zahvala gre vsem, ki so pripomogli k temu uspehu, zosebno pa še neumorni gđ. Horičevi. Ugotovilo se je tudi, da se je veselica vršila popolnoma v narodnem duhu, pele so se same lepe slovenske narodne pesmi in nemške govornice ni bilo slišati, kot je to navada v naših obmejnih krajih.

Regaška Slatina. V nedeljo dne 28. januarja 1923 se vrši v zdravilišču Regaška Slatina, hotel »Pošta«, pod pokroviteljstvom velikega župana g. dr. M. Ploja prvi veliki lovski ples družben z razstavo razne divjačine ter modernega in historičnega lovskega orožja. Brez dvoma bo ta prireditev v letošnjem predpustu ena izmed največjih in najlepših. Obdan od duhtečih smrek ter proč od vsakdanjega življenja in skrbi, se boš čutil kakor zunaj v prirodi. Zaval se boš neprisiljeno. Saj so ravno lovec kot nepokvarjeni sinovi prirode najbolj zabavni in odkriti. Čisti dobiček je namenjen siromašnim otrokom šolskega okoliša Reg. Slatina in Sv. Križ.

Celjske vesti.

Gospodarske razmere celjske mestne občine. V zadnji občinski seji je mestna občina zvišala najemnino strankam — ki stanujejo v mestnih hišah. Za podlago se je vzela najemnina iz leta 1914. Povišanje se je izvršilo individualno na ta način, da bodo plačevali socialno šibkejši stanovi šestkratno predvojno najemnino, za manjše lokalne osemkratno, za večje lokalne pa petkratno. Javni uradi bodo plačevali osemkratno najemnino. Bogatejši pridobitni sloji se pa določijo najemnina individualno. Za podnajemnike se določijo v zahteva od najemnika za meblirano sobo 15%, od nemebliirane pa 30% od podnajemnine. — Ker se mora na stranskem objektu mestne klavnice streha na novo kriti, a v proračunu ni kritja zato, se zvišajo klavniške pristojbine za 20%. Od govedine se bo n. pr. plačevalo odslej 120 K, od svinje 72 K. — Sportni klub Celje je zaprosil mestno občino, da mu da v najem Glazijo na Ljubljanski cesti. Dasi ravno je gojitev športa važnega pomena za mladino ter podpira tudi tujski promet, je občinski zastop z večino glasov odklonil prošnjo Sportnega kluba. V interesu dobre stvari je želeli, da se načrt temeljito prouči in da občinski zastop ta vsekakor prenačljen

pismo na svoje mesto, in to prej ko mogoče! —

»Grem,« — je odgovoril Poisson. — »Naj me zadavijo vsi peklenški hudiči, če bodem znil komu kako besedo o tem, — niti moji mili zakonski ženi. — Naj bom obsojen k večni jezi, če se ustavim v kakih gostilni, predno nisem izročil pisma na pristojnem mestu.« —

Poisson se je podal na pot z onim posebnim korakom, ki ga imajo pijanci, kateri se nočejo opotekati. —

Ivana je s sklenjenimi rokami in lahkim usmevom upanja v obeh gledala za njim. Kako je hitel kar najbolj urno v kolikor so mu pač dopuščale moči prepetega telesa. —

Noe je bil pijanec, a ne hudobnega srca. — Ivana je vedela, da ni zmožen izdajstva. —

»Čez eno uro najdalje, bo vitez d'Assas imel moje pismo in jaz sem rešen!« —

Ko je čez kake pol ure dospel gospod de Tournesheim, — mu je tekla nasproti, ga objela v veselje, srečnim obrazom, ljubko in dražestno. — kot zmeraj. —

»Oče dragi oče!« —

»Tako — je torej prav res, kar mi je povedal moj nečak,« — jo je pozdravil in pritisnil na očetovska prsa. — »Ljubita se? — Ti ga poročiš? — Ali si srečna?« —

Ivanka je vztrepetala, — a z mirnim odločnim glasom, kateri je izražal nepreklicno njeno žrtev, — mu je odgovorila: —

»Da, oče, — da!« —

(Dalje prihodnjic.)

sklep revidira. Popravila vojašnic stanje mestno občino ogromno denarja. Mestna občina je radi tega pri letošnji proračunski seji obnovila sklep, da želi vse od vojaštva zasedene objekte prodati.

Mariborske vesti.

Maribor 26. januarja 1923.

Požar v delavnicah južne železnice.

Skladišče olja, firneža in barv v ognju. — Brezuspješna akcija ognjegasecev. — Požar še traja. — Nadaljna nevarnost odstranjena. — Vzrok požara neznan. — Škoda nad 6 milijonov.

Včeraj zvečer krog 22. ure je zapazil stolni čuvaj nad delavnicami južne železnice na Koroškem kolodvoru gost dim ter dal takoj znamenje ognja. Požarna bramba, ki se je nemudoma podala na lice mesta, je našla skladišče olja, firneža, barv, lakov itd., ki se nahaja v kletnih prostorih nove stavbe ob cesti na Limbuš v plamenih. Skupnemu naporu mariborske in delavniške požarne brambe ter uslužbencev južne železnice se je posrečilo, odstraniti iz bližine gorečega objekta ves material, kakor vozove, les in drugo ter staviti kletne prostore, kjer je glavno ognjišče, pod vodo. Delo je zelo otežkočilo gost in dušljiv dim in vroča para, ki se je dvigala iz gorečih prostorov. Toda z vodo se ogenj ni dal pogasiti, ker je goreče olje splavalo nad vodo in še vedno gori, vendar pa je vsaka nadaljna nevarnost odstranjena. Eksplozivnih snovi v skladišču ni bilo. Gorišče je zastraženo po ognjegasecih in orožništvu. Vsaka nadaljna rešilna akcija je nemogoča in tako morajo čakati, da olje zgori.

V skladišču je bilo več sodov terpenina, 5000 kg laka, 40.000 kg raznih oljnatih barv, ter 5 velikih rezervuarjev firneža in 2 soda petroleja.

Kako je ogenj nastal, še ni pojasnjeno. Skladišče je bilo vedno zaprto in so imele dostop le poklicane službene osebe. Sumi pa se, da je ogenj povročil kratki stik električne napeljave. Škoda se ceni nad 6 milijonov kron. Železniški promet radi te nesreče ni trpel in se vrši popolnoma normalno. Pri rešilnem delu se je ponesrečil nek ognjegasec, ki je zadobil opekline na obrazu in rokah.

m Svetosavska beseda. Srbska pravoslavna cerkvena občina v Mariboru priredi jutri v soboto 27. jan. ob 20. uri v Narodnem domu »Svetosavsko besedo« s plesom. Ker je polovica čistega dobička določena za osnovanje jugoslovenske akademike menze v Mariboru, druga polovica pa za zgradbo pravoslavne cerkve, opozarjamo na to prireditev vse naše zavedno občinstvo. — Vstopnina je prostovoljna!

m Obisk Liningerjev v redakciji. Na našo notico o nekem Liningerju, ki se je preobdelal slovenskega kruha, so prišli v uredništvo trije mariborski Liningerji demontirati, da niso indentični z onim pravim Liningerjem, ki pa nas še ni počastil z obiskom. Očividno ima preveč posla z vinsko kupčijo. — In ko smo to napisali, se je pojavil četrti in obenem pravi Lininger, vendar pa ne čisto pravi, ker njega zadene ba je samo preobdelani kruh, špijonažo pa ima na vesti še nek drugi. — peti — Lininger, katerega obisk še pričakujemo. —

m Na naslov Komanda mesta. Iz občinskega smo sprejeli več pritožb, da se na vojaškem strelišču ravna pri strelski vajah tako neprevidno, da se ogrožajo okoliške poti posebno vozna cesta, ki pelje od Betrave mimo strelišča proti Pekram. Tako so na pr. v četrtek popoldne, ko je vozil po tej poti posestnik J. K., tri kroglice prihrčale mimo njega in konja, ki se je vsled tega splašal. Nikjer na tej poti pa ni bilo kako straže, ki bi opozorila na nevarnost. Pričakujemo, da bo komanda mesta ukrenila vse potrebno, da se taki slučajni, ki bi lahko imeli težje posledice, enkrat za vselej preprečijo.

m Zdravniško društvo v Mariboru ima prihodnjo odborovo sejo v sredo dne 32. t. m. ob 6. uri zvečer v kolodvorski restavraciji v Mariboru.

m Celjani v Mariboru. V nedeljo, dne 28. jan. 1923, zač. gostujejo v na-

šem Narodnem gledališču celjski igralci z velezabavno francosko veseligr »Kozarec vode«. Naš ansambel uživa v Celju splošne simpatije, treba je, da tudi mi pokažemo Celjanom svojo gostoljubnost s tem, da posetimo njih predstavo v kar najobilnejšem številu.

m Ker vlada veliko zanimanje za letošnjo veliko gledališko reduto v maskah in kostumih, naznanjamo, da se ista vrši kot običajno na pustni torek v vseh gornjih dvoranah Narodnega doma.

m Prošnja. Šolska mladina iz Smartna na Pohorju gostuje v tukajšnjem Narodnem gledališču na Svečnico dne 2. februarja in nedeljo 4. februarja, vsakokrat bo 15. uri s krasno mladinsko igro »Kralj Matjaž«. Podpisano šolsko vodstvo prosi vse ljubitelje zelenega Pohorja, da bi po možnosti sprejeli enega ali dva teh malčkov v oskrbo za štiri dni in sicer 1., 2., 3. in 4. februarja, da se tako izognemo dragim cenam v hotelu. Tozadavne ponudbe naj se blagovolijo pošiljati na upravo »Tabora« pod šifro »Pohore«. Šolsko vodstvo v Smartnem.

m Prihodnje predavanje v »Ljudski univerzi« se vrši v ponedeljek dne 29. januarja. Predava Božidar Borko o temi: »Evropa pred vojno in po vojni«. Začetek točno ob pol osmi uri zvečer (mala kazinska dvorana).

m Našel se je pri pospravljanju Götzove dvorane po »Japonski noči« srebrni naročni obroček z obeskom. Dama, ki ga je izgubila, ga dobi pri g. prof. Cetiču v Maistrovi ulici št. 17, II. nadstropje.

m Nesrečen padec. Revident južne železnice Jakob Čerjavič je na potu domov v četrtek zvečer na Pobrežji cesti tačeno nesrečno padel, da si je zlomil levo nogo. Rešilni oddelek mu je prožil prvo pomoč in ga prepeljal v bolnico.

m Velika kavarna. V petek 26. jan. slatni koncert, pomnoženega orkestra kaplanek v Veliki kavarni. 179

Narodno gledališče.

Repertoire:

Sobota, 27. januarja Golgota, ab C in kup.

Nedelja, 28. januarja ob 15. uri Učitelj. Izv. Znižane cere. — Nedelja, 28. jan. ob 19 in pol uri Kozarec vode. Izv. Igra »Dramatično društvo« iz Celja. —

Gostovanje Celjanov. Opozarjamo na zanimivo gostovanje celjskih igralcev v nedeljo, dne 28. t. m. zvečer. — Daljše članke o tem priobčimo v jutranji štev. »Tabora«.

Podeželskim odrom. V nedeljo, 28. jan. ob 15. se uprizore zadnjič v tej sezoni »Učitelj«, kmetska tragedija v treh dejanjih. Ker se je pisatelj te igre g. Alojzij Remec, sam izrazil, da bi bila ta igra, vzeta iz kmetskega življenja, zelo prikladna za podeželske odre, je sklenila uprava, da vprizori omenjeno dramo še enkrat in sicer zadnjič v tej sezoni ob znatno znižanih cenah. Predstava se prične ob treh in je že pred peto uro končana, tako da imajo zunanji posetniki priliko si ogledati to lepo dramo.

»Golgota«. V soboto, 27. jan. se vprizori zadnjič v tej sezoni lepa Tucičeva drama v treh dejanjih »Golgota« za ab C in kuponi. — Prvo dejanje se odigrava med samostanskim zidovjem, kjer je zamrlo vse posvečeno življenje. Redovniki so zbrani proti večeru pri čitanju Evangelija. »O izgubljenem sinu«. Demetrij, eden izmed redovnikov se nasmehne tej zgodbi, vsled česar nastane prepir med njim in priorjem ter ostalimi redovniki. Pri tej priliki izpove Demetrij vse, kar mu je že dolgo težilo dušo, hrepenelo po svobodi, življenju in ljubem; kajti zanj je samostansko življenje — peča. Dramatično se stopnjuje razgovor da vsi redovniki s prijetim na čeln prekolnejo redovnika Demetrija, ki ga spode iz samostana s psovko: »Antikrist!« Ko odidejo redovniki v svoje celice, se pojavi na samostanskem kolodvoru lepa žena v prozorni svilenini — simbol življenja in usivanja, ki izvablja Demetrija ven, v svobodo. Demetrij se skloni k lepi ženi, hoteč jo poljubiti, a v tistem hipu je žena izginila. Zdalet stopi izza samostanskega križa Kristus, opozdi Demetrija tako ter ga povede v »življenje«.

— V drugem dejanju spoznamo ubeglega Demetrija kot poročnega moža ki se laži s pisateljstvom protiverakih knjig. Toda življenje, po katerem je hrepenel kot redovnik mu ne donaja zadržane sreče. Umre mu de in žena ga vara z ljubimcem. Razočaranje ga pripelje do obupa — med poljubom zadavi svojo ženo, Kristus, preoblečen v zdravnik, ga popelje na »poskresanje« — V tretjem dejanju vstopi v zadnjič in prvič nri telesno in duševno ubegnega Demetrija, ki se plazi preko samostanskega zidu, hoteč se vrniti in spokoriti se tam, odkjer ga je s tako silo vabilo življenje. Ko redovniki, ki jih je sklical iz celic oče Peregrin, spoznajo svojega nekdanjega odpadnika, se vsi z gnjevom obrnejo od njega. Demetrij jim v svoji razburjenosti naslika vse svoje življenje ter jih po tej mučni izpovedi prosi odpustitve. Prior in vsi redovniki ga prekolnejo znova in za vedno: »Apaga satanas«. Demetrij se skloni pred križem ter bolesto zajede: »O, Krist, kje si?« Začuje se glas: »Tusem, večno razpet radi vas in večno živ za vas«. — Drama je polna scenskih in dramatičnih efektov ter stalno na repertoiru vseh naših gledališč. Ker se vprizori v soboto 17. t. m. »Golgota« zadnjič v tej sezoni, opozarjamo cenj. občinstvo, naj si ne zamudi ogledati te krasne drame.

Sokolstvo.

o Sokol v Sv. Marjeti na Dravskem polju ima svoj drugi letni občni zbor dne 28. t. m. ob 14. uri v Čitalnici. Dolžnost vsakega člana in članice je, da se ga udeleži.

Sport.

: ISSK Maribor poziva s tem vse ono izvršujoče moštvo, katero je igralo v sezini 1922 zadnje mesece tako v prvem moštvu, kakor tudi v rezervi, na skupni sestanek v nedeljo dne 28. jan. 1922 ob 10. uri dopoldne v zadnji sobi kavarne »Jadrane«. — Javi se pa naj na tem sestanku tudi vsi oni, kateri so se v zadnjem času prijavili kot izvršujoči člani.

Objave.

§ Mestni kino, III. in zadnji del velikanske filmske drame »Dr. Mabuse, igrač« in sicer »Pekel« v 4 činih se predvaja v petek, soboto, nedeljo in ponedeljek.

Izored sodišča.

Napad na orožniško postajo na Remšniku.

Posestnik Lovrenc Poročnik iz Kornriegla, ki je že 13-krat predkaznovan in njegov sin Janez Poročnik sta se zagovarjala pred okrožnim sodiščem radi hudodelstva javnega nasilstva. Ponoči 14. novembra 1920 je vdrla s puškami in palicami oborožena tolpa mož, med katerimi sta bila tudi današnja obtožena, najprej v privatno stanovanje orožnika Franca Ferjančiča v Remšniku, okraj Marenberg, nato pa tudi v vojarino. Tolpa se je hotela nad orožnikom maščevati, ker je aretirat tihotapca Ignaca Poročnika, sina oziroma brata obtožencev. Odvzeti so tudi hoteli Tomažu Hartmanu zaplenjeno moko. Druhal orožnika ni našla v vojarini. Prisilila je ženo orožnika in lastnika hiše Konrada Kaiserja, da sta jim morala vse razkazati, ako se orožnik Ferjančič ni kje skril. Pri odhodu iz stanovanja so odnesli 4 lovske puške, iz vojarne pa 3 karabinke z municijo in eno patrolno torbo. Oba obtožena priznata, da sta se udeležila napada. Sodba se glasi pri Lovrencu Poročniku na 8, pri Janezu Poročniku pa na 6 mesecev težke ječe.

Pregreške zoper varnost življenja.

Dne 6. decembra — je porodila 24-letna Suzana Selinšek, ki služi pri posestniku Janezu Smrečniku v Strojni, okraj Prevalje, kot dekla, izven zakona otroka, ki je bil krščen na ime Peter. Oče tega otroka je neki učitelj. Že

porodom si je pripravila potrebno perilo za novorojenčka, njena služboda-jalka pa ji je dala košaro, da v njej spi-dete. Misleč, da otroka v košari zebe, ga je jemala mati ponóči k sebi v po-steljo. V noči na 3. januarja pa se je zgodilo, da se je otrok zavalil pod ma-ter, ki je trdno spala in se pri tem za-dušil. Ko se je mati okrog šeste ure zjutraj zbudila, je ležal otrok mrtev poleg nje. Okrožno sodišče je nepre-vidno mater obsodilo radi pregreška zo-ber varnost življenja na 1 teden stro-gega zapora.

Gostilniški tat.

Dne 7. januarja zvečer se je nahajal krojaški pomočnik Ludvik Kraiger iz Naverškega vrha, okraj Prevalje, v go-stilni Antona Hribovnik v Dobju. Pri tej priliki je ukradel iz nezaklenjenega predala natakarijo Mariji Dobrovnik znesek 6400 K, ki se je nahajal v tor-bici. Sodišče ga je obsodilo na 3 mesece težke ječe.

Nevaren nasilnež.

Dne 10. januarja je orožnik Jožef Valenčič v Pavlovcih, okraj Ormož, aretiral 57 letnega, že 16-krat predkaz-novanega, v Hum, okraj Ptuj, pristoi-nega, usnjarskega pomočnika Mihaela Zorjana, ki se je že dalje časa klatil brez dela po slovenjegraškem, ptuj-skem in ormožkem okraju. Ko je orož-nik potepuha hotel ukleniti, ga je ugriznil v desni sredinec, tako, da mu je povzročil lahko telesno poškodbo. Sodišče je nevarnega potepuha zato nakradilo s šestmesečno ječo.

Sirovi sin.

Pomstnik Alojz Šinko v Petanjcih, okraj Murska Sobota, je prišel dne 2. decembra, lani, na dvorišče svojega očeta Matija Šinko v Petrovcih, kjer je začel najprej prepir z bratom Anto-nom. V prepir je posegel tudi oče. Alojz Šinko se je pri tem obrnil proti svojemu očetu, ga prijel za vrat in ga parkrat udaril z roko po glavi. Oče, ki je bolehen že 20 let in hodi le s težavo po palici, je v obrambi udaril strovega sina po glavi. Misleč, da ga je brat udaril, hiti za tem, a se kmalu vrne in spet začne svojega bolehnega očeta ob-delovati. Vrgel ga je večkrat na tla, a končno ga je sirovež udaril s palico po nogi. Pred okrožnim sodiščem je bil sirovi sin obsodjen na dva meseca ječe.

Bernhard Kellermann:

PREDOR.

Roman.

(Dalje.)

(120)

Ponovno so se pri gradnji dogajale manjše in večje ponesrečbe in katastrofe. Niso pa bile ne večje ne go-štejše nego pri drugih velikih tehničnih podjetjih. Allan je bil sedaj previden in strahljiv. Živci mu niso bili več takšni ko nekdanj. V začetku mu ni bilo nič za sto ljudi, zdaj pa mu je dušo obremenilo sleherni pre-doru žrtvovano človeško življenje. Po rovih je dal vse-povsod umestiti varnostne in registrirane aparate, in kadar je kolikaj opominalo, da je treba ravnati oprez-no, je tempo upočasil. Allan je bil že ves siv, zdaj so ga nazivali »old gray Mac«. Zdravje mu je bilo izpod-kopano. Spal ni skoraj nič več in se je neprestano bal, da se ne bi zgodila kakšna nesreča. Postal je samotar, cigar edino razvedrilo je bilo v tem, da se je zvečer po eno uro sam izprehajal po svojem parku. Kar se je zgodilo po svetu, ga je jedva še zanimalo. Allan, ki je predor stvoril, mu je sedaj po suženjsko služil. Na mi-sel so mu hodili samo še stroji, osnovni liki železničnih voz, postajnice, aparati, števila, kubični metri in konjske sile, za drugačne nize pomisli v njegovih možganih ni bilo prostora. Skoraj vsa človeška občutnost mu je otopela. Imel je samo še enega prijatelja, ta je bil Lloyd. Lloyd in Allan sta bila šestokrat skupaj. Marsikateri večer sta v svojih stolihi sedeč in cigare kadeč pre-molčala.

V osemnajstem gradbenem letu je izbruhnila velika stavka, ki je trajala dva meseca in pri kateri je Allan izgubil. Da ni bilo Stroma in njegove hladnokrvnosti, gotovo bi ne bili nove panike in množnega strahu, udušili koj ob početku. Nekega dne se je vročina v rovu povišala za celih pet stopinj. Ta pojav, ki ga ni bilo moči pojasniti, je opominal, naj bodo oprezní. Delavci so izjavili, da ne pojdejo v rov. Bali so se, da se hrib zdaj zdaj odpre in da vanje bruhne žarečo lavo. Neka-teri ljudje so raznašali brezumno misel, da se rov pri-blizuje ognjeni zemeljski notrini. Mnogi znanstveniki so branili mnenje, da se predorska os dotika žrela pod-morskega ognjenika. Prenehali so z delom in jeli natan-čno preiskovati vse sumljive okoliščine morskega dna. Merili in merili so toplino ob morskem dnu, toda o ka-kem ognjeniku ali o žilah vrele vode ni bilo nobenega sledu.

Strom je izbral radovoljnice in ostal štiri tedne dan in noč v rovu. Ruski ljudje ni popustili dokler se ni onesvestil. Osem dni nato pa je že zopet bil v »speklu«.

Dr. Radoslav Pipuš:

Draginja.

Dalje.

Drugi slučaj dozdevne draginje.

Marsikdo si želi nakupiti ta ali oni predmet, pa si ga ne kupi, ker nima potrebnih sredstev. On primerja svoja sredstva s ceno tega predmeta. Če vidi, da njegova sredstva ne zadostujejo za nakup zaželenega predmeta, reče na-vadno, da mu je predmet predrag. Pri tem ne igra nobene vloge vprašanje, koliko znašajo proizvajalni stroški te-ga predmeta, niti vprašanje, po kakšni ceni se je ta predmet poprej prodajal. Mož govori torej tudi o draginji, sko-prav je morda lastnik pripravljen, do-tični predmet prodati z lastno zgubo, za ceno, ki niti blizu ne krije proizva-jalnih stroškov, za ceno, ki je veliko nižja, kakor je bila cena teh predmetov v zadnjem času. Kdor si more za na-bavo vozila privoščiti samo 20.000 K, temu bode tudi najcenejši avtomobil predrag, ker za 20.000 jugoslov. kron tudi pri najugodnejših cenah danes ni dobiti avtomobila, ki bi bil rabljiv. Mož zvrta torej na draginjo krivdo za to, da si avtomobila ne more kupiti. V resnici pa ni visoka cena avtomobi-la temu kriva, ampak le nedostatna sredstva kupčeva. Pravilno torej tukaj ne smemo govoriti o draginji blaga, ampak o kupčevi revščini.

Ali je danes življenje res drago?

Če primerjamo današnje cene raz-nim življenjskim potrebščinam, ali pa raznemu blagu v obse s predvojnimi cenami tega blaga in pri tem pravilno računimo, torej upoštevamo, za koliko je naša krona danes manje vredna, ka-kor je bila vredna pred vojno, bomo prišli do sklepa, da blago, da zlasti živ-ljenske potrebščine danes v obse niso nič kaj dražje, kakor so bile pred voj-no. To velja seveda le v splošnem. Od tega splošnega pravila pa je dosti iz-jem. Je mnogo predmetov, ki so danes neprimerno dražji, kakor so bili pred vojno, tudi če se upoštevajo pravilna vrednost današnjega denarja. So pa tu-di predmeti, ki se danes prodajajo po razmeroma nižji ceni, kakor pred voj-no. Seveda je pri tem vedno treba upo-števati vrednost našega denarja. Če preiskujemo natančneje cene, ki se nam zdijo previsoke, bomo našli, da

so te višje cene v splošnem utemeljene, ker so proizvajalni in dobavni stroški dotičnega predmeta postali večji. Je pa tudi mnogo predmetov, pri katerih ta višja cena ni utemeljena. Samo pri teh zadnjih predmetih se sme torej go-voriti o neupravičeni draginji, samo pri njih je upravičena pritožba o ob-stoječi draginji. Tako smo v Mariboru letos ob času, ko se je spravljal krom-pir s polja, torej ob času, ko je tega blaga največ, in ko bi moralo biti naj-ceneje, plačevali po 8 K za 1 kg. Prej vojno je bila v Mariboru cena krom-pirju 5 do 6 yinarjev za kilogram. Cena krompirja se je torej nasproti pre-vojni ceni povišala približno na 200-kratni znesek. Ker je takrat 30 jugoslo-venskih kron imelo isto vrednost, ka-kor avstrijska krona pred vojno, bi se smela cena krompirja povišati samo na 50-kratni znesek, torej ni zadosten razlog za to neprimerno povišanje krompirjeve cene. Mogoče so na pro-izvajalni stroški krompirja med tem časom neprimerno poskočili, tako da krompir za nekdanjo ceno ni mogoče več pridelati in spraviti na trg? Kdor se malo pobližje zanima za gospodar-ske razmere v našem kmetijstvu in za gospodarske razmere v drugih de-želah, bode kmalu prišel do sklepa, da tu-di proizvajalni stroški te neprimerne visoke cene krompirja niso upraviče-vali. Kmetijski delavci so pri nas danes v obse neprimerno slabše plačani, ka-kor so bili plačani pred vojno. Zemlja je ostala ista in cena poljedelskemu svetu pri nas ni poskočila v večji meri, kakor se je znižala vrednost našega denarja. Splošno se opazuje, da se v tistih deželah, kjer imajo slab denar, blago izdeluje ceneje, kakor pa v de-želah, kjer imajo dober denar. Na Češkem in Francoskem, kjer imajo ne-primerno boljši denar kakor je naš, so torej stroški za proizvajanje krompirja leta 1922 bili mnogo večji kakor pri nas. Vkljub temu pa smo čitali, da se je začel v letošnji jeseni celo s Češko-slovaškega in Francoskega k nam uva-žati krompir, ki se je dobil na trgu po nižji ceni, kakor naš domači krompir.

Vzroki resnične draginje.

Takih prikazni, kakor v pretiranih cenah krompirja v zadnji jeseni, najde-mo več v našem gospodarstvu. To so seveda nezdružljive razmere, katere je res treba pobijati. Takim nezdravim raz-

meram je kriva deloma brezvestna spekulacija, deloma pa neurejenost na-šega trga, zlasti pomanjkljivosti naših prometnih naprav. Saj je čudno, da so v Jugoslaviji, ki velja povsod za agrar-no državo, torej za državo, ki proizvaja mnogo več kmetijskih pridelkov, zlasti tudi živil, kolikor jih potrebuje za lastno prebivalstvo, ravno kmetijski pridelki v cenah najbolj poskočili, v splošnem veliko bolj, kakor pa obrtni izdelki.

Zgoraj sem omenil, da so pravilne cene blagu v prvi vrsti odvisne od vrednosti denarja in od proizvajalnih stroškov. To pa velja le v splošnem. Za posamezni trg in za posamezno kup-čijo pa določujejo ceno v prvi vrsti množina razpoložljivega blaga in mno-žina kupcev, ki iščejo to blago. Čimveč blaga pride na trg, tem nižje so cene temu blagu, ker prodajalec se hoče svojega blaga iznebiti, če treba tudi z lastno zgubo. Čimveč je kupcev za bla-go, tem višja je cena blagu. Če je mno-go kupcev, pa malo blaga, skuša vsak kmec dobiti nekaj tega blaga in da do-seže svoj cilj, plača tudi cene, ki so v vrednosti denarja in v proizvajalnih stroških dotičnega blaga niso uteme-ljene. To razmerje med ponudbo in pov-praševanjem izkoriščajo seveda po mo-gočnosti tako prodajalci, kakor kupci, vsak po močnostih v svoj prid. To iz-korščanje tržnih razmer imenujemo spekulacijo. Da se ta spekulacija po močnostih omeji, je treba skrbeti za to, da ni nikjer na trgu niti več, niti manj blaga, kakor za prebivalstvo po-trebuje. Najboljše sredstvo za to pa so dobro urejene prometne razmere, toraj točna služba pri vseh prometnih na-pravah, pri poštah in brzojavah ravno tako, kakor na železnicah in navadnih državnih, občinskih in drugih cestah. A tudi najboljši red na železnicah, ce-stah in drugih prometnih napravah ne more spraviti na trg zadostne množine blaga in ne vplivati na cene blaga, ako se tega blaga premalo izdeluje, to je izdeluje manje, kakor se porabi, ali pa če se ga preveč porabi, to je porabi več, kakor se izdelava.

(Konec orih.)

Ko otirate ledene rože na oknih, mislite na »DRUŠTVO ZA PODPIRA-NJE LJUDSKO IN MEŠČANSKO-SOLSKO MLADINE«!

Mala oznanila.

LOKAL

Učitelj isče službo za popoldan, sprejme tudi delo na dom. Ponudbe pod »Učitelj« na upravo »Tabor«. 177 2-1

Dve novi postelji, stroška postelja, moški šivalni stroj in pokrivala na prodaj. Wi-senova ulica 23, vrata št. 1, Melje. 178 2-1

Acetilenaparat, komplet s cerinami, t. d. se lahko proda. Vprašati hotel »Triglav«, Rog-Slatina, Fran Štorkar. 181

Na predaj hiša z lepim vr-tom, hladnec pri hiši, ob lepi cesti v lepem kraju, blizu šole in cerkve, pripravna za profesionalista ali penzionista, blizu postaje Orhova vas, Slivnica ali Rače. Natančneje najsmotljivejše Strojček, Orhova vas št. 45. 180

Mobilirano stanovanje se za-menja s praznim. Naslov nove uprave. 171 3-2

Genilni jermeni v vseh di-menzijah, kakor tudi tiral, in vezal. Jermeni se daje pri IVANU KRAVOŠ, Aleksan-drova cesta 13. 51 10-9

Svinjaka, mast, garantirano prvotna, soljeno slanine od debelih srbskih praščev pro-daja tržnica D. S. Marković, Beograd, zastopnik za Slove-nijo: Božidar Jovanović, Ma-ribor, Aleksandrova cesta 55. 2578

za sedlarsko in jermenarsko delavnico se išče na pri-mernem kraju za tako obrt, t. j. da se lahko vozniki s konji mimogrede usta-vijo. Ustmene ali pismene ponudbe na trdiko Ivan Kravos, Aleksandrova ce-sta 13 ali pa Koroška ce-sta 17. 50 10-9

PATRIA 146 2
CASINO
GRAND
CREME
LIKERJI
(Vinski destilat).

Zamenjava stanovanja.

Snažno stanovanje v Sodni ulici z eno sobo in kuhinjo za zamenjavo s stanovanjem s dvema sobama in kuhinjo, event. tudi v okolici. Naslov nove uprave.

Smrekove (hojeve) hlode

kupi

Mariborska lesna industrija

Maribor, Koroška cesta 46.

Podpirajte Jugoslovensko Matico!